

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών, παρέχει την αναγκαία ώθηση για την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ορίζει τις γενικές πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής είναι επίσης μέλος χωρίς δικαίωμα ψήφου. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απευθύνεται προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην αρχή των συνεδριάσεών του. Η Συνθήκη της Λισαβόνας θέσπισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ως θεσμικό όργανο της Ένωσης και του προσέδωσε μακροπρόθεσμη προεδρία.

Νομική βάση

Άρθρα 13, 15, 26, 27 και άρθρο 42 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).

Ιστορική εξέλιξη

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είναι η σημερινή μορφή των διασκέψεων κορυφής των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών της ΕΕ. Η πρώτη από αυτές τις «ευρωπαϊκές διασκέψεις κορυφής» έλαβε χώρα στο Παρίσι το 1961, έγιναν δε πιο συχνές από το 1969.

Στη διάσκεψη κορυφής του Παρισιού τον Φεβρουάριο του 1974 αποφασίστηκε ότι οι συνεδριάσεις αυτές των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων θα πρέπει στο μέλλον να πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα υπό την ονομασία «Ευρωπαϊκό Συμβούλιο» ώστε να καταστεί δυνατή μια συνολική προσέγγιση των προβλημάτων της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και να διασφαλισθεί ο ορθός συντονισμός των δραστηριοτήτων της ΕΕ.

Η Ενιαία Πράξη (1986) συμπεριέλαβε για πρώτη φορά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις κοινοτικές Συνθήκες, καθορίζοντας τη σύνθεσή του και ορίζοντας συχνότητα δύο συνεδριάσεων ετησίως.

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992) επισημοποίησε τον ρόλο του στον θεσμικό μηχανισμό της ΕΕ.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας καθιστά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πλήρες θεσμικό όργανο της ΕΕ (άρθρο 13 της ΣΕΕ) και προσδιορίζει τα καθήκοντά του, που είναι να «παρέχει στην Ένωση την αναγκαία για την ανάπτυξή της ώθηση και [να] καθορίζει τους γενικούς της πολιτικούς προσανατολισμούς και προτεραιότητες» (άρθρο 15 της ΣΕΕ). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής «το

Συμβούλιο») έχουν συμφωνήσει να μοιράζονται το τμήμα II του Προϋπολογισμού της ΕΕ (άρθρο 43 σημείο β) του Δημοσιονομικού Κανονισμού). Αυτός είναι και ο λόγος που ο προϋπολογισμός έχει δέκα τμήματα και όχι έντεκα, παρόλο που το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο είναι δύο διαφορετικά μεταξύ τους θεσμικά όργανα.

Οργάνωση

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συγκαλείται από τον Πρόεδρό του και αποτελείται από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των 27 κρατών μελών και τον Πρόεδρο της Επιτροπής (άρθρο 15 παράγραφος 2 της ΣΕΕ). Στις εργασίες του συμμετέχει ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καλείται γενικά να παρέμβει στην αρχή της συνεδρίασης (άρθρο 235 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ).

Ο Πρόεδρος εκλέγεται από το ίδιο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για θητεία δυόμιση ετών που μπορεί να ανανεωθεί μία φορά, και αντιπροσωπεύει την ΕΕ στον έξω κόσμο.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνήθως λαμβάνει αποφάσεις με ομοφωνία, ωστόσο, αποφασίζει για μια σειρά σημαντικών διορισμών με ειδική πλειοψηφία (συγκεκριμένα, για τον διορισμό του Προέδρου του, για την επιλογή του υποψήφιου που εκλέγεται Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και για τον διορισμό του Ύπατου Εκπροσώπου για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας).

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνέρχεται κανονικά τουλάχιστον τέσσερις φορές ανά έτος. Από το 2008 συνεδρίασε συχνότερα, ιδίως κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης και της επακόλουθης κρίσης χρέους της ζώνης του ευρώ. Πρόσφατα, οι μεταναστευτικές ροές προς την ΕΕ και τα ζητήματα εσωτερικής ασφάλειας έχουν επίσης απασχολήσει σημαντικά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Από το 2016, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων έχουν συνεδριάσει επίσης σε σύνθεση ΕΕ-27, χωρίς το Ηνωμένο Βασίλειο. Οι εν λόγω συνεδριάσεις ήταν αρχικά άτυπες, πριν από την επίσημη γνωστοποίηση της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ δυνάμει του άρθρου 50 της ΣΕΕ τον Μάρτιο του 2017. Μετά τη γνωστοποίηση, πραγματοποιήθηκαν αρκετές επίσημες συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (άρθρο 50) της ΕΕ των 27, παράλληλα με τις τακτικές συνεδριάσεις.

Επιπλέον, τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συνεδριάζουν με τη μορφή «διακυβερνητικών διασκέψεων» (ΔΚΔ): οι εν λόγω διασκέψεις των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συγκαλούνται για να συζητηθούν και να συμφωνηθούν τροποποιήσεις στη Συνθήκη ΕΕ. Πριν τη Συνθήκη της Λισαβόνας που τέθηκε σε ισχύ το 2009, αυτή ήταν η μόνη διαδικασία για αναθεώρηση της Συνθήκης. Τώρα λέγεται «συνήθης διαδικασία αναθεώρησης». Η ΔΚΔ, που συγκαλείται από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, αποφασίζει ομόφωνα σχετικά με τις τροποποιήσεις της Συνθήκης.

Ρόλος

A. Θέση στο θεσμικό σύστημα της ΕΕ

Δυνάμει του άρθρου 13 της ΣΕΕ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανήκει στο «ενιαίο θεσμικό πλαίσιο» της Ένωσης. Ωστόσο, αποτελεί περισσότερο όργανο γενικής πολιτικής ώθησης παρά όργανο λήψης αποφάσεων, κατά τη νομική έννοια του όρου. Μόνο κατ' εξαίρεση λαμβάνει αποφάσεις που έχουν νομικές επιπτώσεις για την ΕΕ (βλ. σημείο C(2) στη συνέχεια), έχει όμως αποκτήσει ορισμένες θεσμικές εξουσίες λήψης αποφάσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μπορεί πλέον να εγκρίνει δεσμευτικές πράξεις, οι οποίες μπορούν να αμφισβητηθούν ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ άλλων και για παράλειψη απόφασης (άρθρο 265 της ΣΛΕΕ).

Το άρθρο 7 παράγραφος 2 της ΣΕΕ παρέχει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την εξουσία να κινεί τη διαδικασία ανάκλησης των δικαιωμάτων κράτους μέλους λόγω σοβαρής παράβασης των αρχών της ΕΕ, ύστερα από έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

B. Σχέσεις με τα άλλα θεσμικά όργανα

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με πλήρη ανεξαρτησία και ως επί το πλείστον δεν χρειάζεται ούτε την πρωτοβουλία της Επιτροπής ούτε τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Παρά ταύτα, με τη Συνθήκη της Λισαβόνας διατηρείται η οργανωτική σχέση του με την Επιτροπή, αφού ο Πρόεδρος της συμμετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, και ο Υπάτος Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας συμμετέχει στις συζητήσεις του Συμβουλίου. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί συχνά από την Επιτροπή να του υποβάλλει προπαρασκευαστικές εκθέσεις στις συνεδριάσεις του. Το άρθρο 15, παράγραφος 6, στοιχείο δ) της ΣΕΕ ορίζει ότι ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου πρέπει να υποβάλλει στο Κοινοβούλιο έκθεση μετά από κάθε μια από τις συνεδριάσεις του. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συναντά επίσης σε μηνιαία βάση τον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου, καθώς και αρχηγούς των πολιτικών ομάδων, και τον Φεβρουάριο του 2011 συμφώνησε να απαντά σε γραπτές ερωτήσεις των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τις δικές του πολιτικές δραστηριότητες. Ωστόσο, το Κοινοβούλιο μπορεί επίσης να ασκεί άτυπη επιρροή με την παρουσία του Προέδρου του στις συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και στις προ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συνεδριάσεις των αρχηγών των κομμάτων στις αντίστοιχες ευρωπαϊκές πολιτικές τους οικογένειες, καθώς και με τα ψηφίσματα τα οποία εγκρίνει για τα σημεία της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων, για τα αποτελέσματα των εργασιών και για τις επίσημες εκθέσεις που του υποβάλλει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, εισάγεται το νέο αξίωμα του Υπάτου Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, ο οποίος υποβάλλει προτάσεις και ασκεί εξωτερική πολιτική εξ ονόματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι επιφορτισμένος με την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης σε θέματα που σχετίζονται με την κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων

του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας.

Γ. Αρμοδιότητες

1. Θεσμικές

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο παρέχει στην ΕΕ «την αναγκαία για την ανάπτυξη της ώθηση» και καθορίζει «τους γενικούς της πολιτικούς προσανατολισμούς και προτεραιότητες» (άρθρο 15 παράγραφος 1 της ΣΕΕ). Αποφασίζει επίσης με ειδική πλειοψηφία για τις συνθέσεις του Συμβουλίου και το χρονοδιάγραμμα των εκ περιτροπής προεδριών.

2. Ζητήματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (5.1.1) και (5.1.2)

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τις αρχές και τους γενικούς προσανατολισμούς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και αποφασίζει σχετικά με κοινές στρατηγικές για την εφαρμογή της (άρθρο 26 της ΣΕΕ). Αποφασίζει ομόφωνα αν θα συστήσει στα κράτη μέλη να κινηθούν προς τον προοδευτικό προσδιορισμό κοινής αμυντικής πολιτικής της ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 2 της ΣΕΕ.

Εάν ένα κράτος μέλος προτίθεται να αντιταχθεί στην έγκριση μιας απόφασης για σημαντικούς λόγους εθνικής πολιτικής, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει με ειδική πλειοψηφία την παραπομπή του ζητήματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τη λήψη ομόφωνης απόφασης (άρθρο 31 παράγραφος 2 της ΣΕΕ). Η ίδια διαδικασία ισχύει αν τα κράτη μέλη αποφασίσουν να καθιερώσουν ενισχυμένη συνεργασία σε αυτόν τον τομέα (άρθρο 20 της ΣΕΕ).

3. Οικονομική διακυβέρνηση και πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) (1.4.3)

Από το 2009, η κρίση δημόσιου χρέους έχει καταστήσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τις συνόδους κορυφής για το ευρώ τους κύριους παράγοντες αντιμετώπισης της παγκόσμιας τραπεζικής κρίσης. Αρκετά κράτη μέλη έχουν εισπράξει πακέτα χρηματοδοτικής βοήθειας μέσω ad hoc ή προσωρινών συμφωνιών, τα οποία ενέκριναν οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων και τα οποία αργότερα επικυρώθηκαν στα κράτη μέλη. Στο μέλλον, η χρηματοδοτική βοήθεια θα διοχετεύεται μέσω του μόνιμου Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών, με την ενεργό συμμετοχή της Επιτροπής, του Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, κατάρτισαν μια διεθνή συνθήκη — τη Συνθήκη για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση (επίσης γνωστή ως «Δημοσιονομικό Σύμφωνο») — που επιτρέπει τον αυστηρότερο έλεγχο των δημοσιονομικών και κοινωνικοοικονομικών πολιτικών των κρατών μελών. Αυτό εγείρει ολοένα περισσότερα ερωτήματα για τον ρόλο της Επιτροπής και του Κοινοβουλίου στην οικονομική διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Κατά τις εαρινές του συνόδους, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει τον προσανατολισμό των πολιτικών που αφορούν την μακροοικονομία, τη φορολογία, τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τις πολιτικές για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Στις συνόδους του Ιουνίου εγκρίνει τις συστάσεις που προκύπτουν από την αξιολόγηση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων, που καταρτίζονται από την Επιτροπή και συζητώνται στο πλαίσιο του Συμβουλίου.

Επίσης, συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), όπου διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη πολιτικών συμφωνιών πάνω σε κεντρικά πολιτικά ζητήματα του κανονισμού του ΠΔΠ, όπως τα όρια των δαπανών, τα προγράμματα δαπανών και η χρηματοδότηση (πόροι χρηματοδότησης).

4. Αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις (4.2.6) και (4.2.7)

Κατόπιν αιτήματος ενός μέλους του Συμβουλίου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει εάν πρέπει να καθιερωθεί ενισχυμένη συνεργασία σε έναν συναφή τομέα (άρθρο 20 της ΣΕΕ). Η Συνθήκη της Λισαβόνας εισήγαγε αρκετές νέες ρήτρες «γέφυρας» που επιτρέπουν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να αλλάξει τον κανόνα που αφορά τη λήψη των αποφάσεων του Συμβουλίου από ομοφωνία σε πλειοψηφία (1.2.4).

Επιτεύγματα

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επέδειξε αποτελεσματικότητα όσον αφορά τη θέσπιση γενικών κατευθυντήριων γραμμών για την ανάληψη δράσης από την ΕΕ. Στις 27 Ιουνίου 2014, συμφώνησε σε πέντε τομείς προτεραιότητας για την καθοδήγηση του έργου της ΕΕ κατά την επόμενη πενταετία: (1) απασχόληση, ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα· (2) ενδυνάμωση και προστασία των πολιτών· (3) πολιτικές για την ενέργεια και το κλίμα· (4) ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη· και (5) η ΕΕ ως ισχυρός παγκόσμιος παράγοντας. Οι προτεραιότητες αυτές ορίζονται σε έγγραφο με τον τίτλο «Στρατηγικό θεματολόγιο για την Ένωση σε εποχή αλλαγών». Το έγγραφο αυτό χρησιμεύει στη διαμόρφωση του προγράμματος εργασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και λειτουργεί ως βάση για τα προγράμματα εργασίας και άλλων θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνέβαλε επίσης στην υπέρβαση αδιεξόδων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ. Ωστόσο, ο διακυβερνητικός χαρακτήρας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων που εφαρμόζει ενδέχεται να παρεμποδίζει την ομοσπονδιακή εξέλιξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης εν γένει. Οι θεσμικές αλλαγές που εισήγαγε η Συνθήκη της Λισαβόνας θα πρέπει να αξιολογηθούν περαιτέρω. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

A. Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας

Η εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας αποτελεί, από την αρχή της δεκαετίας του 1990, ένα προεξάρχον στοιχείο των συνόδων κορυφής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Οι αποφάσεις που έχει λάβει στον τομέα αυτόν αφορούν:

- τη διεθνή ασφάλεια και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας·
- την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας και τις σχέσεις με τη Ρωσία·
- τις σχέσεις με τις μεσογειακές χώρες και τις χώρες της Μέσης Ανατολής.

Στις 10 και 11 Δεκεμβρίου 1999 στο Ελσίνκι, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε να ενισχύσει την ΚΕΠΠΑ, αναπτύσσοντας τα στρατιωτικά και μη στρατιωτικά μέσα διαχείρισης κρίσεων.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών της 12ης Δεκεμβρίου 2003 ενέκρινε την Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ασφαλείας.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών της 22ας και 23ης Ιουνίου 2016 συμφώνησε ότι είναι αναγκαίο να δρομολογηθεί μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία (PESCO) για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας της Ευρώπης. Η PESCO θεσμοθετήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2017. Στην PESCO συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, εκτός από τη Δανία και την Μάλτα.

B. Διεύρυνση (5.5.1)

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έθεσε τις προϋποθέσεις για κάθε γύρο διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην Κοπεγχάγη, το 1993, έθεσε τις βάσεις για ένα νέο κύμα προσχωρήσεων (τα κριτήρια της Κοπεγχάγης). Οι συνεδριάσεις των επόμενων ετών διευκρίνισαν τα κριτήρια ένταξης και τις απαιτούμενες προκαταρκτικές θεσμικές μεταρρυθμίσεις.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης (12 και 13 Δεκεμβρίου 2002) αποφάσισε ότι η Κύπρος, η Τσεχική Δημοκρατία, η Εσθονία, η Ουγγαρία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Σλοβακία και η Σλοβενία θα ενταχθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Μαΐου 2004. Η Ρουμανία και η Βουλγαρία εντάχθηκαν στην Ένωση την 1η Ιανουαρίου 2007.

Στις 3 Οκτωβρίου 2005, στο Λουξεμβούργο, το Συμβούλιο ενέκρινε ένα πλαίσιο διαπραγματεύσεων με την Κροατία και την Τουρκία για την ένταξή τους στην ΕΕ. Η συνθήκη για την προσχώρηση της Κροατίας υπογράφηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2011 και η Κροατία προσχώρησε την 1η Ιουλίου 2013.

Γ. Θεσμική μεταρρύθμιση

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε (15 και 16 Οκτωβρίου 1999) καθόρισε τη διαδικασία εκπόνησης του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (4.1.2). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι (Δεκέμβριος 1999) συγκάλεσε τη Διακυβερνητική Διάσκεψη η οποία προετοίμασε τη Συνθήκη της Νίκαιας.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάκεν (14 και 15 Δεκεμβρίου 2001) αποφάσισε τη σύγκληση μιας Συνέλευσης για το μέλλον της Ευρώπης, η οποία συνέταξε την ανεπιτυχή Συνταγματική Συνθήκη (1.1.4). Ύστερα από δύομισι χρόνια θεσμικού αδιεξόδου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που συνήλθε στις 21 και 22 Ιουνίου 2007 ενέκρινε λεπτομερή εντολή για τη Διακυβερνητική Διάσκεψη που οδήγησε στην υπογραφή της Συνθήκης της Λισαβόνας, στις 13 Δεκεμβρίου 2007, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009 (1.1.5). Στις 25 Μαρτίου 2011, ενέκρινε την απόφαση για την τροποποίηση του άρθρου 136, η οποία έδινε τη δυνατότητα για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας.

Στις 29 Ιουνίου 2018, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέδωσε μια απόφαση για τη σύνθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να θεσπίσουν τα αναγκαία εθνικά μέτρα για τη διοργάνωση των εκλογών για την κοινοβουλευτική περίοδο 2019-2024^[1].

Στις 23 Μαρτίου 2018, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50), που συνήλθε σε σύνθεση ΕΕ-27, ενέκρινε τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το πλαίσιο για μια μελλοντική

[1] Απόφαση (ΕΕ) 2018/937 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2018, για τον καθορισμό της σύνθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ΕΕ L 165 της 2.7.2018, σ. 1.

σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο μετά το Brexit. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, η ΕΕ θέλει να έχει τη στενότερη δυνατή εταιρική σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία θα καλύπτει, μεταξύ άλλων, το εμπόριο και την οικονομική συνεργασία, όπως και την ασφάλεια και την άμυνα.

Στις 10 Απριλίου 2019, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) λαμβάνει γνώση της επιστολής της Πρωθυπουργού του Ηνωμένου Βασιλείου κ. Theresa May, με ημερομηνία 5 Απριλίου 2019, με την οποία ζητείται περαιτέρω παράταση της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε να δοθεί παράταση, έως την 31η Οκτωβρίου 2019, ώστε να καταστεί δυνατή η επικύρωση της συμφωνίας αποχώρησης.

Στις 17 Οκτωβρίου 2019 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σε σύνθεση ΕΕ-27, επικύρωσε την αναθεωρημένη συμφωνία αποχώρησης και ενέκρινε την αναθεωρημένη πολιτική διακήρυξη που συμφωνήθηκε την ίδια ημέρα σε επίπεδο διαπραγματευτών ΕΕ και Ηνωμένου Βασιλείου. Σκοπός της συμφωνίας ήταν να επιτραπεί η εύτακτη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στις 29 Οκτωβρίου 2019, κατόπιν αιτήματος του Ηνωμένου Βασιλείου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση για την παράταση της περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ έως την 31η Ιανουαρίου 2020, ώστε να δοθεί περισσότερος χρόνος για την επικύρωση της συμφωνίας αποχώρησης. Η συμφωνία αποχώρησης τέθηκε σε ισχύ στις 31 Ιανουαρίου 2020. Η συμφωνία αυτή σηματοδοτεί το τέλος της περιόδου που προβλέπεται στο άρθρο 50 της ΣΕΕ και την έναρξη της μεταβατικής περιόδου που διαρκεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν είναι πλέον κράτος μέλος της ΕΕ, αλλά τρίτη χώρα.

Eeva Pavy
02/2020

